

СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі
«6В10102 – Фармация» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)	
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)			
91168 - Органикалық химия	СӨЖ 5	1,7	3,3		5	ОБӨЖ 7	
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ							
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн/онлайн/гибрид бірін таңдау	БП	Проблемалық, аналитикалық дәріс	Тапсырмалар мен жаттығуларды шешу, жағдаяттық тапсырмалар				
Дәріскер (лер)	Кипчакбаева Алия Қуанышқызы Ph.D						
e-mail:	aliya_k85@mail.ru						
Телефоны:	87027558564						
Ассистент (тер)	-						
e-mail:	-						
Телефоны:	-						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ							
ОН когнитивтік (1-2), функционалдық (2-3), жүйелілік (1-2), барлығы 4-5 құзыреттіліктер негізінде құралады. Бакалавр деңгейіндегі ОН оқу-жобалық зерттеулер негізінде қалыптасатын білім алушылардың академиялық дағдыларын көрсетуі керек. Магистратура мен докторантура деңгейлеріндегі ОН білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына тартылғандығын көрсетуі керек: зерттеу жүргізуге қабілеттілігі және оның нәтижелерін тарату. Құзыреттіліктердің (5-тен тұратын) түрлері мен саны оқыту деңгейін есепке алу негізінде құралады.							
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)			
Пәннің мақсаты - Фундаменталды және клиникалық фармакологияны, фармацевтикалық химияны, дәрі-дәрмектерді одан әрі түсіну үшін органикалық қосылыстардың химиялық құрылымы және олардың құрылымымен өзара байланыста өзгеруі; дәрілік препараттардың әсер ету механизмдерін түсінудің физика-химиялық мәні мен негіздері; Органикалық қосылыстардың химиялық қасиеттерін алу және зерттеу әдістері.	1. Органикалық қосылыстардың жіктелуі мен номенклатурасын, олардың құрылымын, конформациясын, конфигурациясы мен химиялық қасиеттерін түсіндіру.			1.1	1.1 Органикалық қосылыстардың жіктелуі мен номенклатурасының принциптерін анықтайды		
				1.2	Белгілі бір органикалық қосылыстың мысалында құрылымды, ең тиімді конформацияны және конфигурацияны орнатады		
				1.3	Органикалық қосылыстардың химиялық қасиеттерін түсіндіреді, реакциялардың жүру механизмдерін көрсетеді.		
	2. Органикалық қосылыстарды синтездеудің зертханалық және өнеркәсіптік әдістерін түсіндіру			2.1	Зертханалық жағдайда мақсатты органикалық қосылыстардың синтезін сипаттайды		
				2.2	Фармацевтикалық өндірісте жағдайларда органикалық қосылыстардың синтезін жүргізу технологиясын көрсетеді		

	3. Қазіргі заманғы талдау әдістерін қолдана отырып, бастапқы және синтезделген органикалық заттарды анықтау.	3.1 Органикалық заттардың тазалығын балку т., қайнау т., сыну көрсеткіші, тығыздық және т. б. анықтайды.
		3.2 Стандартты үлгілерді пайдалана отырып, органикалық заттарды қағаз және жұқа қабатты хроматография (ҚХ, ЖҚХ) әдістерімен сәйкестендіреді
	4. Органикалық қосылыстардың құрылымы, олардың химиялық қасиеттері және қолданбалы есептерді шешу арасындағы қатынасты орнату.	4.1 Мақсатты органикалық қосылыстың құрылымы мен химиялық қасиеттерін анықтайды
		4.2 Қосылыстың өзара байланысын мына қатарда талдайды: құрылымы-химиялық қасиеттері-қолданылуы
	5. Қауіпсіз және тиімді дәрілік заттарды алу мақсатында органикалық қосылыстар дизайнының шарттарын бағалау	5.1 Дизайн үшін таңдалған бастапқы заттардың биологиялық қауіпсіздігін белгілейді
		5.2 Оны жүргізу стратегиясын әзірлеу кезінде синтездің ең ұтымды әдісін таңдайды
Пререквизиттер	Бейорганикалық химия, заттарды бақылау және талдау әдістері	
Постреквизиттер	Фармакология негіздері, фармацевтикалық технология негіздері, дәрілік формаларды өндіру технологиясы, Дәрілік препараттардың өнеркәсіптік технологиясы, табиғи қосылыстар химиясы	
Әдебиет және ресурстар	<i>Әдебиеттер:</i> 1. Петров А.А. Органикалық химия : оқулық /А.А. Петров, Х.В. Бальян, А.Т. Трощенко. - Алматы : Мектеп, 1975. - 671 б. 2. Алимжанова С.К. Органикалық химияның терминологиясы : монография / әл-Фараби атын. ҚазМУУ. - Алматы : [ҚазМУУ], 1993. - 30 б. 3. Утелбаева, А.Б. Химия: оқулық / А.Б. Утелбаева, Б.Т. Утелбаев : ҚБТУ. – 2007. 5-т. : Органикалық химия. Гетерофункционалды қосылыстар.- 457 б. - Библиогр.: 453-456 б. 4. Шайкүтдінов Е.М. Органикалық химия : оқу құралы /Е.М. Шайкүтдінов, Т.М. Төреханов, А.Ш. Шәріпханов. - Алматы: Білім, 1999. - 405 б. 5. Патсаев, Ә.Қ. Органикалық химия негіздері : (теориялық негіздері және көмірсутектер): оқулық – 2005, 1-кітап. - [б. м.]. - 359, [1] б. 6. Бруис, Паула Юрканис. Органикалық химия негіздері : оқулық / [қазақ тіліне ауд. К. Б. Бажыкова] ; ҚР білім және ғылым м-гі : ҚР Жоғары оқу орынд. қауымдастығы. – 2013, 1-бөлім / қазақ тіліне ауд. К. Б. Бажыкова. - [б. м.]. - 419, [2] б. 7. Бруис, Паула Юрканис. Органикалық химия негіздері : оқулық / [қазақ тіліне ауд. К. Б. Бажыкова] ; ҚР білім және ғылым м-гі : ҚР Жоғары оқу орынд. қауымдастығы. – 2014, 2-бөлім / қазақ тіліне ауд. К. Б. Бажыкова. - [б. м.]. - 500 б. 8. Қайралапова Г.Ж. Органикалық химия пәні бойынша лабораториялық жұмыстарға арналған әдістемелік нұсқаулық : [практ.] / әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. -114 б. 9. Травень В.Ф. Органическая химия (в трех томах). 4-ое издание (электронное). М.: БИНОМ. Лаборатория знаний. 2015. - Т.1, 401 с.; Т. 2, 550 с.; Т.3, 391 с. 10. Травень В.Ф., Щекотихин А.Е. Практикум по органической химии (электронный ресурс): учебное пособие. М.: БИНОМ. Лаборатория знаний. 2014. - 595 с.	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer IЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, сиплабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail aliya_k85@mail.ru немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы <u>жиналысқа тұрақты сілтеме жасаңыз</u> кеңестік көмек ала алады. https://teams.microsoft.com/channel/19%3AAbuON6bx8JbNq_QMWKNheN8bB3E6BdsKL9fp30C3VEzU1%40thread.tacv2?groupId=aab66608-bde4-4d89-9410-888db6b50c10&tenantId=0C3VEzU1%40thread.tacv2?groupId=aab66608-bde4-4d89-9410-888db6b50c10&tenantId=0C3VEzU1%40thread.tacv2 МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.
--	---

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәнідегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериялды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиянтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиянтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркесуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері
А	4,0	95-100	Өте жақсы	
А-	3,67	90-94		
В+	3,33	85-89	Жақсы	

	электронды және кеңістіктік құрылым, химиялық қасиеттері. Диен және Полиен көмірсутектерінің ерекше реакциялары. Алкиндер: будандастыру, молекулалардың электронды және кеңістіктік құрылымы, ацетилен сутегінің ерекшелігі, химиялық қасиеттері.		
7	Д 7. Галоген туындылары алифатты және хош иісті қосылыстар. Жіктеу. Құрылымы. Химиялық қасиеттері. $SN1$ және $SN2$ – нуклеофильді алмастыру реакциялары. $E1$ және $E2$ механизмі, стереохимия. Семинар сабағы 7. Хлор туындыларын көмірсутектерді қолдану және өңдеу: хлороформ, дихлорметан, этил хлориді. ЗС 7. Құрамында гидроксил бар қосылыстардың қасиеттері (спирттер, фенолдар, әртүрлі Атомдық және ОН-топтарының орналасуы – химиялық қасиеттерге әсері). БӨЖ 2. Бақылау жұмысы, тест, жеке/топтық жоба, бойынша бағаланады.	1	
8	Д 8. Спирттер, фенолдар және эфирлер. Семинар сабағы 8. Моноатомды спирттер мен фенолдардың химиялық қасиеттері, 7-ші жұмыстың жалғасы ОБӨЖ 3. БӨЖ 3 орындау бойынша кеңестер	1 2	 8
Аралық бақылау 1			16
			100
МОДУЛЬ 3			
9	Д 9. Алифатты және хош иісті қатардағы альдегидтер мен кетондар. Семинар сабағы 9. Алифатты және хош иісті альдегидтер мен кетондардың химиялық қасиеттері. Аммиакпен, аминдермен және басқа күшті нуклеофилдермен реакциялар, ЗС 9. Құрамында карбонил бар қосылыстардың қасиеттері (альдегидтер, кетондар, майлы және хош иісті қатардағы хинондар). БӨЖ 3. Органикалық қосылыстардың номенклатурасы	1 2	 8 8
10	Д 10. Карбон қышқылдары және олардың туындылары. Семинар сабағы 10. Карбон қышқылдың синтездеудің негізгі өндірістік және зертханалық әдістері, ЗС 10. Май және хош иісті қышқылдардың қасиеттері (негізділігі, қасиеттеріне әсері, екі негізді қышқылдар, қыздыруға қатынасы). ОБӨЖ 4. БӨЖ 4 Бақылау жұмысы, тест, жеке/топтық жоба, бойынша бағаланады.	1 2	 8
11	Д 11. Оксикисықылдар. Аминқышқылдары. Семинар сабағы 11. Оксиген-және аминқышқылдарының оптикалық изомериясы, ЗС 11. Хроматография. Аминқышқылдарын анықтау әдістері. Ақуыздардың химиялық қасиеттері.	1 2	 8
12	Д 12. Көмірсулар. Семинар сабағы 12. Көмірсулардың оптикалық изомериясы, ЗС 12. Хроматография. Көмірсуларды анықтау әдістері ОБӨЖ 5. Құрамында гидроксил бар қосылыстар, номенклатура, химиялық қасиеттері. Көмірсулар. Моносахаридтердің құрылымы. Стереонизомерия. Newors Формулалары.	1 2	 8 8
13	Д 13. Құрамында азот бар қосылыстар. Алифатты және хош иісті қатардың амин -, нитроқосылыстары Семинар сабағы 13. Аминдер мен нитроқосылыстардың химиялық қасиеттері, ЗС 13. Хроматография. Көмірсулар мен аминқышқылдарын анықтау әдістері. БӨЖ 5 Бақылау жұмысы, тест, жеке/топтық жоба, бойынша бағаланады.	1 2	 8
14	Д 14. Құрамында азот бар қосылыстар. Алифатты және хош иісті қатардың амин -, нитроқосылыстары Семинар сабағы 14. Аминдер мен нитроқосылыстардың химиялық қасиеттері, ЗС 14. Хроматография. Көмірсулар мен аминқышқылдарын анықтау әдістері. ОБӨЖ 6. Құрамында карбонил бар қосылыстар номенклатура, электрондық құрылым. Қышқылдардың, альдегидтердің және кетондардың химиялық қасиеттері. Аминқышқылдары: жалпы және ерекше қасиеттері, амфотериялық, ақуыз молекулаларының синтезі	1 1	 8 8
15	Д 15. Гетероциклдар Семинар сабағы 15. Фуран, пиррол және тиофеннің химиялық қасиеттері ОБӨЖ 7. Аралық бақылау 2	1 2	 8 20
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Студенттің өзіндік жұмысын бағалау саясаты

СОЖ саны-5. СОЖ тапсырмасы Univer жүйесіне тапсыру мерзімінен бір апта бұрын жүктеледі. СОЖ тапсырмалары практикалық міндеттер болып табылады, олардың шешімі бірнеше кезеңнен тұрады, олардың әрқайсысы бағаланады. Әр тапсырма Әдістемелік ұсыныстармен бірге жүреді.

СОЖ бағалаудың жалпы айдары				
Критерий	Баға			
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»
	90-100%	70-89%	50-69%	0-49%
Әдістемелік ұсынымдарда ұсынылған ақпаратты пайдалану	Әдістемелік ұсыныстардан алынған теңдеулер мен формулалар дұрыс пайдаланылған, графиктер (есептің шарттары бойынша) дұрыс салынған. Мәселені шешудің барлық барысы ұсынылған. Нәтижелері бойынша қорытынды жасалды.	Әдістемелік ұсыныстардан алынған теңдеулер мен формулалар дұрыс пайдаланылған, графиктер (есептің шарттары бойынша) дұрыс салынған. Мәселені шешу барысы толық көрсетілмеген. Нәтижелері бойынша қорытынды жасалды.	Әдістемелік ұсыныстардан теңдеулер мен формулаларды қолданған кезде графиктерді құру кезінде шамалы кателіктер жіберіледі. Мәселені шешу барысы көрсетілмеген. Нәтижелер бойынша қорытынды жасалмады.	Әдістемелік ұсыныстардан теңдеулер мен формулаларды қолданған кезде графиктерді құру кезінде орескел кателіктер жіберіледі. Мәселені шешу барысы көрсетілмеген. Нәтижелер бойынша қорытынды жасалмады.
Тапсырманың сандық нәтижелері (1 қате – (-2) балл)	Сандық мәндер, тәртіп, өлшем бірліктері дұрыс көрсетілген.	Сандық мәндерде, тәртіпте, өлшем бірліктерінде шамалы кателіктер жіберілді.	Сандық мәндерде, тәртіпте, өлшем бірліктерінде орескел кателіктер жіберілді.	Сандық мәндер мен шамалардың реті дұрыс есептелмеген, өлшем бірліктері көрсетілмеген.
Тапсырманы толық және сауатты орындау	Тапсырма логикалық дәйектілікті сақтай отырып, сауатты, толық орындалды. Орфографиялық кателер бар.	Тапсырма логикалық реттілікке сәйкес орындалады. Грамматикалық, лексикалық кателер бар.	Тапсырма толығымен орындалды, бірақ логикалық реттілік бұзылды. Дорекі грамматикалық және лексикалық кателіктер жіберілді.	Тапсырма толық орындалмады, логикалық реттілік бұзылды, сауатсыз презентация
Ескерту. Дәріс сабақтарында себепсіз болмағаны үшін МӨЖ тапсырмасы үшін айыппұл балдары есептеледі: бір откізін алған сабақ (-3) балл.				

Факультет деканы
х.ғ.к., асс. профессор _____

М.А. Дюсебаева

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
АК төрағасы х.ғ.к., асс. профессор _____

А.У. Бектемисова

Кафедра меңгерушісі
х.ғ.к., профессор _____

Г.С. Ирмухаметова

Дәріскер PhD, аға оқытушы _____

А.К. Кипчакбасова